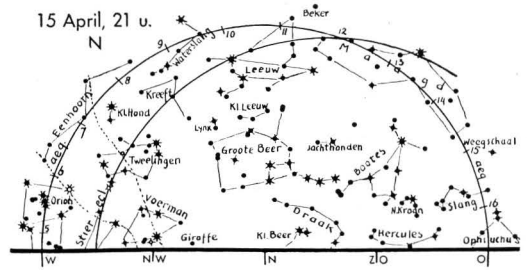
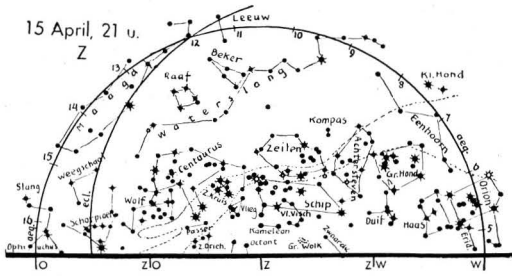

DE STERRENHEMEL IN APRIL

GELDIGHEID VAN DE STERRENKAARTJES:

15 Dec. 5 u.	15 Jan. 3 u.	15 Febr. 1 u.	15 Mrt. 23 u.	15 Apr. 21 u.	15 Mei 19 u.
-----------------	-----------------	------------------	------------------	------------------	-----------------

Aan het begin van iedere maand gelden zij één uur later, aan het einde één uur vroeger.

MAANPHASEN. — L. K. 4 Apr; N. M. 11 Apr; E. K. 18 Apr; V. M. 25 Apr.

PLANETEN — MERCURIUS is avondster geworden, maar in ongunstigen stand: grootste elongatie (20° Oost) op 20 April, ondergang reeds te 19.2 u.

VENUS komt op 18 April in conjunctie met de zon en is onzichtbaar.

MARS (R. K. 16.2; in de Schorpioen) komt op den eersten te 21.6 u op, op den 30sten te 19.6 u en is bijna den geheelen nacht zichtbaar.

JUPITER (R. K. 19.9; tusschen Schutter en Steenbok) is in de tweede helft van den nacht te vinden (opkomst te 0.3 u. op den 16den).

SATURNUS (R. K. 0.0; in de Visssen bij het Lentepunt) is in het begin der maand nog niet te zien, maar in de laatste helft (opkomst omstreeks 4 u.) in de ochtendschemering.

Leersum.

S. W. VISSER.

OVER RECORD-JACHTTROFEEËN IN HET ZOÖLOGISCH MUSEUM TE BUITENZORG

In het Zoölogisch Museum te Buitenzorg is gereed gekomen een collectie van jachttrofeeën uit den Indischen Archipel, record-stukken, welke in het bezit zijn van het Museum (zie afbeelding).

Het tentoongestelde materiaal omvat de volgende soorten:

- Waterbuffel** (*Bos bubalis* L. — K e r b a u). Voorhoofd met hoorns van een verwilderde waterbuffel, afkomstig van het eil. Soemba; spanning der hoorns (gemeten tusschen de uiteinden) 2.93 meter. Verwilderde karbouwen worden ook elders aangetroffen, o a. in Zuid Sumatra, Z. Bantam en Banjoewangi.
- Wild rund van Java** (*Bos sondaicus* SCHL. & MÜLL. — B a n t e n g). Schedel met hoorns, afkomstig van West Java; spanning der hoorns (gemeten de afstand tusschen de buitenwaartsche krommingen) 93.8 cm, omvang aan de basis 33 cm. Er zijn echter grootere exemplaren bekend met een spanning van over een meter. De b a n t e n g komt voor op Java en Borneo.
- Dwergbuffel van Celebes** (*Anoa depressicornis* H. SMITH — A n o a n g). Schedel met hoorns, afkomstig van Midden Celebes; lengte van de rechter hoorn (de linker is korter) 32.5 cm. De dwergbuffel wordt gevonden in Celebes.
- Sumatraansche Olifant** (*Elephas maximus* L. — G a d j a h). Slagtanden gemonteerd, afkomstig van Sumatra's Oostkust, totale lengte van den rechter tand 1.64 m, van den linker tand 1.60 m, lengte van het buiten den kop uitstekende gedeelte resp. 1.08 m en 1.01 m, omvang aan de basis 44 cm. Gewicht van elk der tanden 31 kg.
- Javaansche Neushoorn** (Eenhoornige rhinoceros, *Rhinoceros sondaicus* DESM. — B a d a k t e n g i l i n g). Opgemaakte kop, afkomstig van West Java; lengte van de hoorn (gemeten langs de voorzijde) 19 cm. Bij het opgezette exemplaar in het Museum, in 1934 geschoten door den heer FRANCK, meet de hoorn op dezelfde wijze gemeten, 24 cm. De Javaansche neushoorn is bekend van West Java en Zuid Sumatra.

6. Sumatraansche

Neushoorn (Tweehoornige rhinoceros, *Rhinoceros sumatrensis* CUV. — Badak kerbau). Op-gemaakte kop, afkomstig van de Lampongs; lengte van de voorste hoorn (gemeten langs de voorzijde) 22.2 cm. De Sumatraansche neushoorn leeft in Sumatra en Borneo.

7. Gestreept wildzwijn (*Sus vittatus* TEMM. — Tjeleng). Schedel, afkomstig van Midden Java; totale lengte (gemeten in rechte lijn van achterhoofd tot uiteinde van het bovenkaaksbeen) 36.5 cm. Het gestreepte wildzwijn komt vrijwel over den geheelen Archipel voor.

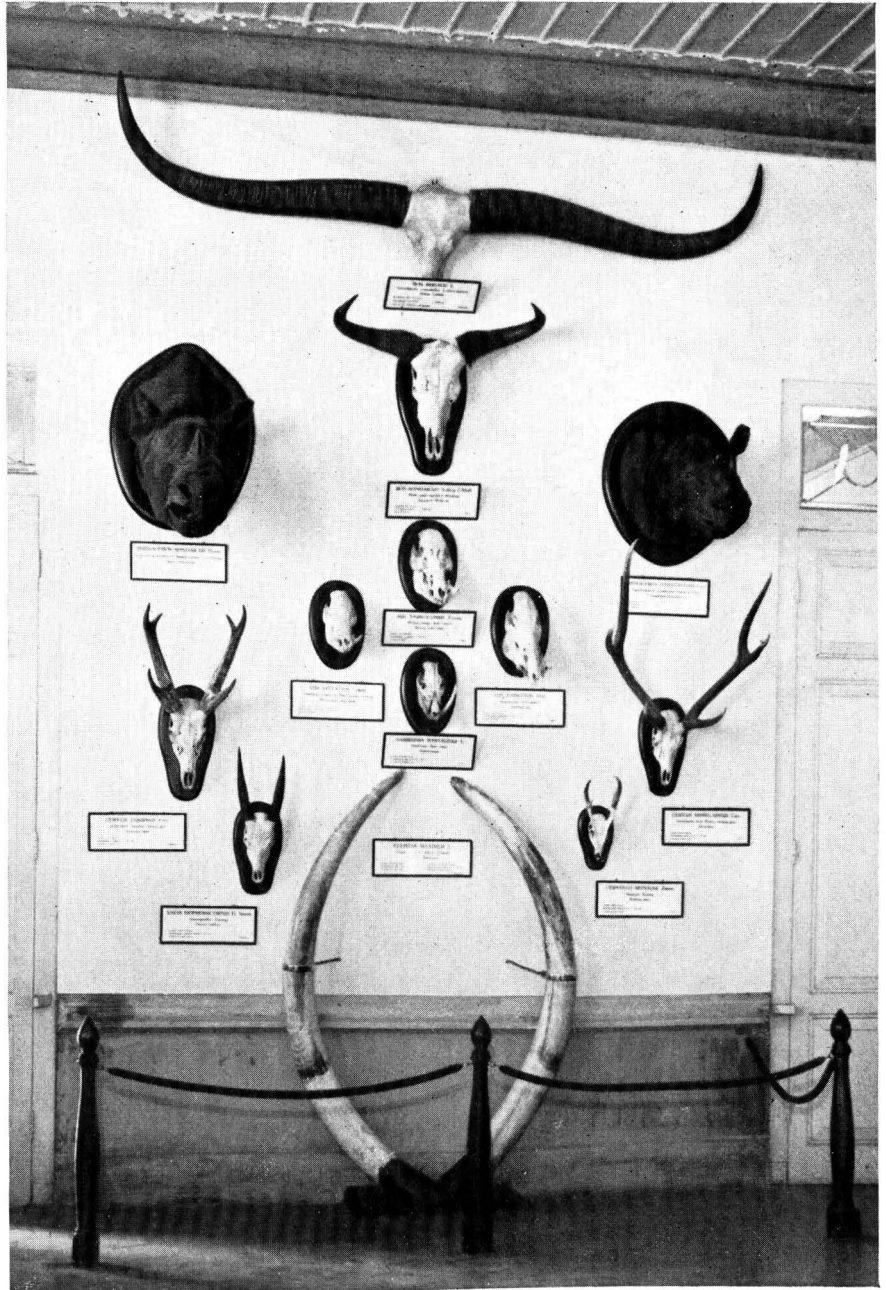
8. Wrattenzwijn (*Sus verrucosus* TEMM. — Babi tanah). Schedel, afkomstig van West Java; totale lengte (gemeten als boven) 46.7 cm. Het wrattenzwijn is bekend van Java.

9. Baardzwijn (*Sus barbatus* MÜLL. — Babi poetih). Schedel, afkomstig van Indragiri, Sumatra; totale lengte (gemeten als boven) 51.7 cm. Het baardzwijn komt op Sumatra en Borneo voor. Een vorm, aangetroffen in Z. O. Borneo, met een enorme schedellengte (57 cm), is beschreven als een afzonderlijke soort (*Sus gargantua*).

10. Hertzwijn (*Babirussa babyrussa* L. — Babi roesa) Schedel, afkomstig van Menado; lengte van den grootsten tand (rechter bovenkaak, gemeten vanaf de tandholte langs de buitenwaartsche kromming) 26 cm. Het hertzwijn wordt gevonden in Celebes, Boeroe en in den Soela-Archipel.

11. Waterhert (*Cervus equinus* CUV. — Sambar). Schedel met hoorns, afkomstig van Palembang; lengte van de hoofdstang (gemeten langs de buitenwaartsche kromming) 49 cm, omvang van de stang direct boven den rozenkrans 24 cm. Het waterhert wordt in Sumatra en Borneo aangetroffen.

12. Javaansch Hert (*Cervus hippelaphus* CUV. — Mendjangan), Schedel met hoorns, afkomstig van

het Ijang-plateau; lengte van de rechter hoofdstang (gemeten als boven, de linker hoorn is iets korter) 95 cm, omvang van de stang 18-18,5 cm. Het Javaansch hert komt, behalve op Java, ook in het oosten van den Archipel veelvuldig voor.

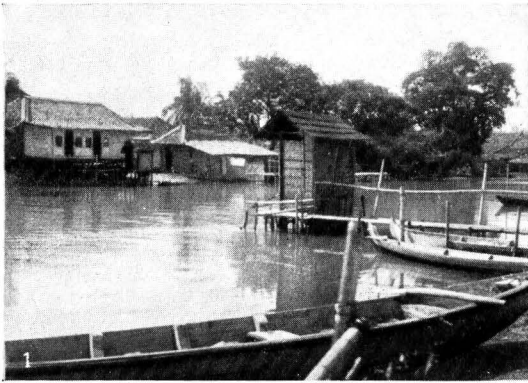
13. **Muntjak** (*Cervulus muntjak* ZIMM. — K i d a n g). Schedel met hoorns, afkomstig van West Java; lengte van de linker hoofdstang (gemeten als boven, de rechter hoorn is iets korter) 16,5 cm, omvang van de stang 9,3 cm. De muntjak is verspreid over de Groote Soenda-eilanden.

Aan de collectie ontbreekt nog een schedel van de **Berggeit** (*Nemorhaedus sumatrensis* SHAW — K a m b i n g o e t a n).

Het Museum te Buitenzorg zal van lezers en jagers gaarne vernemen of nog grootere stukken dan de hierboven genoemde bekend zijn, en zou het ten zeerste op prijs stellen, indien zulke stukken aan het Museum in bruikleen of voor goed zouden kunnen worden afgestaan om tentoongesteld te worden. De naam van den schenker of jager zal dan daarbij vermeld worden. K. W. DAMMERMAN.

MEDEDEELINGEN VAN DE VEREENIGING

De Afdeeling Batavia in 1936. — Bijgaand filmpje geeft een beeld van de belangrijkste gebeurtenissen uit het vereenigingsleven van de Afd. Batavia.

Hoewel de W.-moesson het houden van tochten in het begin van het jaar altijd tot een eenigszins hachelijke onderneming maakt, werd reeds 19 Januari de eerste excursie uitgeschreven; ditmaal dan ook dicht bij huis, nl. naar het particuliere land Tjilintjing en het paaldorp Maroenda. Een wandeling door b a n d e n g-vijvers met mangrove vegetatie geeft altijd volop gelegenheid tot het doen van interessante biologische waarnemingen; bovendien voerde onze tocht ditmaal over historisch terrein. Het is nl. bij het karakteristieke oude landhuis Tjilintjing, dat in 1811 de Engelschen zijn geland; trouwens een van de weinige plaatsen, waar door een stevig zandstrand landing mogelijk is. In Maroenda, het idyllische visschersdorp aan de monding van de Kali Blentjong (fig. 1), waar de paalwoningen, met oude tegeltjes versierd, ons den Compagniestijd nog in herinnering brengen, werd een rondvaart met prauwtjes gemaakt. Hierbij werden een paar varanen betrap, die bezig waren een kepiting te verorberen. Per zeeprauw en te voet terug naar Tandjong Priok.

Zoo zeer ons „optimisme” op 19 Januari met prachtig weer werd beloond, zoo zeer werd onze „roekeloosheid” op 15 Maart met regen gestraft. Naar de bergmeertjes Telaga Warna en Telaga Saät bij de Poentjakpas met pajongs en natte voeten, doch de stemming ondanks alles uitstekend.

Met Goede Vrijdag en de Paaschdagen een vierdaagsche excursie (10-13 April) naar Noesa Kambangan en het natuurmonument Penandjoeng, welke dank zij de zeer tegemoetkomende houding

der verschillende autoriteiten¹⁾ een groot succes werd! Eerste dag per trein naar Tjilatjap, waar

¹⁾ Het Hoofd van den Dienst van Scheepvaart, alhier, verleende toestemming tot het bezoeken van den vuurtoren „Tjimiring” op Noesa Kambangan. Het Dept. van Economische Zaken gaf vergunning tot het betreden van het wildreservaat Penandjoeng. De Directeur der Strafgewangenis Noesa Kambangan te Tjilatjap verleende ons toegang tot het eiland en zorgde voor een gewapend geleider. De Havenmeester te Tjilatjap stelde met toestemming van den Assistent Resident aldaar een gewestelijk motorbootje te onzer beschikking. De Regentschapsraad te Tasikmalaja verstreekte ons toegangsbewijzen voor den pasanggrahan te Pangandaran.